

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560¹

ภาณุ สมุทรเก่า²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษ และศึกษาแนวคิด หลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการพักการลงโทษ การพักการลงโทษเป็นกลไกที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรมอาญาไทยซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมดี ได้กลับคืนสู่สังคม ก่อนครบกำหนดโทษ และช่วยลดความแออัดในเรือนจำ อย่างไรก็ตาม กลไกนี้จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรม โดยต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังความปลอดภัยของสังคม และความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม แม้การพักโทษจะมีกฎหมายและระเบียบรองรับอย่างชัดเจน เช่น พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 และระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการพักการลงโทษ แต่ในทางปฏิบัติยังพบปัญหาหลายประการ อาทิ ความไม่ชัดเจนในการพิจารณาสภาพป่วยของผู้ต้องขัง การตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความเสมอภาคในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ทั้งการขาดระบบการมีส่วนร่วมของฝ่ายศาลหรือผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาพักโทษ และการพิจารณาพักการลงโทษที่ได้มีฝ่ายผู้เชี่ยวชาญ กับฝ่ายศาลเข้ามามีส่วนร่วมการตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความเสมอภาคในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่กรณีศึกษาบางกรณี เช่น การพักโทษของบุคคลสำคัญทางการเมือง สะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของระบบยุติธรรมไทยต่อแรงกดดันทางการเมืองและสังคม ซึ่งอาจนำไปสู่ความรู้สึก “สองมาตรฐาน” และบั่นทอนความศรัทธาของประชาชนต่อกฎหมาย

จากการศึกษาพบว่า ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ยังพบปัญหาที่สำคัญหลายประการที่เป็นปัญหาทางด้านกฎหมาย โดยสรุปได้ดังนี้ ประการแรก คือปัญหาเกี่ยวกับการพักการลงโทษส่วนของการพิจารณาการพักการลงโทษที่ใช้เกณฑ์เดียวกันในทุกฐานความผิด จากการศึกษาพบว่า ระบบการพักการลงโทษของไทยในปัจจุบัน ยังคงใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาพักโทษที่เป็นมาตรฐานเดียวกันหรือ "เกณฑ์กลาง" ซึ่งหมายถึง การที่ผู้ต้องขังทุกคนไม่ว่ากระทำความผิดในฐานความผิด

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จตุพร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตรมหาบัณฑิต จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ใด จะได้รับการพิจารณาให้อยู่ภายใต้เกณฑ์เดียวกัน อาทิ ต้องรับโทษมาแล้วตามจำนวนหนึ่งในสามหรือหนึ่งในสองของโทษทั้งหมด มีความประพฤติดีเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาพฤตินิสัย และผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพักโทษ โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างระหว่างความร้ายแรงของความผิด ลักษณะเฉพาะของคดี หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายและสังคมโดยรวม ผลจากแนวปฏิบัติดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาในหลายมิติ

1. ปัญหาเรื่องความเหมาะสมและความยุติธรรมในเชิงรูปธรรม กล่าวคือ การใช้เกณฑ์เดียวกันในทุกฐานความผิดอาจทำให้ผู้กระทำความผิดร้ายแรง เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย ความผิดทางเพศ หรือคดียาเสพติดที่มีผลกระทบต่อสาธารณะรุนแรง ได้รับโอกาสในการพักโทษในเงื่อนไขเดียวกันกับผู้กระทำผิดในคดีลหุโทษ เช่น ลักทรัพย์หรือฉ้อโกง ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่อาจไม่สะท้อนถึงความสมดุลระหว่างความหนักเบาของการกระทำผิดกับความเมตตาที่รัฐมอบให้ผ่านกลไกการพักโทษ

2. ผลกระทบด้านความรู้สึกของผู้เสียหายและความเชื่อมั่นของสังคม การที่ผู้กระทำความผิดรุนแรงสามารถได้รับการพักโทษได้อย่างง่ายดายโดยพิจารณาจากพฤติกรรมระหว่างจำคุกเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบของความผิดต่อผู้เสียหายหรือสังคม ทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว่าความยุติธรรมไม่ได้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง อีกทั้งยังลดความเชื่อถือที่ประชาชนมีต่อกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำผิดที่ถูกสังคมมองว่าอันตราย ถูกปล่อยตัวกลับเข้าสู่สังคมก่อนครบกำหนดโทษ โดยไม่มีการประเมินความเสี่ยงเชิงลึกหรือไม่มีการมีส่วนร่วมจากฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ นอกจากนี้ ยังพบว่า การใช้เกณฑ์เดียวกันในทุกฐานความผิดยังทำให้การพิจารณาพักโทษมีลักษณะเป็นระบบ “เชิงกลไก” มากกว่าการใช้ดุลพินิจโดยคำนึงถึงบริบทของแต่ละคดีอย่างรอบด้าน ส่งผลให้กลไกการพักโทษกลายเป็นเครื่องมือทางปฏิบัติเชิงเทคนิค มากกว่าจะเป็นเครื่องมือที่สะท้อนหลักความยุติธรรมแบบองค์รวมหากมองในมุมของระบบในสหรัฐอเมริกา การพักการลงโทษหรือการพิจารณาโทษมักคำนึงถึงปัจจัยเฉพาะของแต่ละกรณี เช่น ความร้ายแรงของความผิด ประวัติอาชญากรรม และพฤติการณ์แวดล้อม โดยการพิจารณาเช่นนี้ช่วยให้การตัดสินใจสอดคล้องกับสถานการณ์จริง และลดความเสี่ยงของความลำเอียงที่อาจเกิดจากการใช้มาตรฐานที่ตายตัว ดังนั้น ความแตกต่างระหว่างสองประเทศนี้ชี้ให้เห็นว่า การกำหนดเกณฑ์สำหรับการพักการลงโทษควรมีความยืดหยุ่นและคำนึงถึงปัจจัยหลายมิติ เพื่อนำไปสู่กระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสมและสมดุลมากยิ่งขึ้น.

ประการที่สอง คือ ปัญหาในการพักการลงโทษกรณีพิเศษการพักการลงโทษกรณีพิเศษในระบบกฎหมายไทย การพักการลงโทษตามปกติจะดำเนินการเมื่อผู้ต้องขังได้รับโทษมาแล้วตามระยะเวลาขั้นต่ำที่กำหนด เช่น หนึ่งในสาม หรือครึ่งหนึ่งของโทษทั้งหมด และมีความประพฤติดี อย่างไรก็ตาม นอกจากการพักโทษแบบทั่วไปแล้ว ยังมีอีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่า “การพักการลงโทษกรณีพิเศษ” ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังบางกลุ่มที่เข้าเงื่อนไขเฉพาะ สามารถได้รับการพิจารณาให้พักโทษเร็วกว่าปกติได้ โดยมักมีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดที่แตกต่างจากการพักโทษทั่วไป เช่น กรณีผู้ต้องขังป่วยหนัก หรือกรณีที่สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้

ในการควบคุม เช่น การใส่กำไลอิเล็กทรอนิกส์ (EM) จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการพักการลงโทษกรณีพิเศษแม้จะมีวัตถุประสงค์ในทางที่ดี เช่น เพื่อเห็นแก่ความเมตตา ความจำเป็นทางสุขภาพ หรือเพื่อเป็นทางเลือกเชิงนโยบายในการแก้ปัญหาความแออัดในเรือนจำ แต่ในทางปฏิบัติก็ยังประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งในเรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณา การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และความโปร่งใสในกระบวนการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและความยุติธรรมในสายตาของประชาชน โดยสรุปแล้ว ประเด็นที่ปรากฏชัดจากการวิจัยในครั้งนี้คือ

1. ความไม่ชัดเจนและไม่เป็นระบบของหลักเกณฑ์ ที่ใช้ในการพิจารณาพักโทษกรณีพิเศษ แม้จะมีการกำหนดไว้ในระเบียบและประกาศกระทรวงยุติธรรม แต่ในการนำไปใช้จริงกลับพบว่า เกณฑ์เหล่านั้นยังเปิดช่องให้ใช้ดุลยพินิจอย่างกว้าง ส่งผลให้เกิดการตีความแตกต่างในแต่ละคดี หรือแม้แต่เกิดการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในกรณีของผู้ต้องขังที่เป็นบุคคลมีชื่อเสียง หรือเกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในความสนใจของสังคม

2. ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติพิเศษขึ้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นใน ข้อ 92 ในเรื่องเหตุพิเศษมีอะไรบ้าง เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ขึ้นพื้นฐานให้คณะกรรมการพิจารณาเพื่อลดอำนาจการใช้ดุลยพินิจมากเกินไป สำหรับสหรัฐอเมริกา การพักการลงโทษในกรณีพิเศษมีความซับซ้อนมากกว่าและต้องผ่านกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยเฉพาะในกรณีของนักโทษระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหนัก

3. ปัญหาในการที่คณะกรรมการพักการลงโทษ ไม่มีฝ่ายศาลหรือฝ่ายผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการพิจารณา ในประเทศไทย การพิจารณาการพักโทษอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการพักการลงโทษ ซึ่งมีองค์ประกอบตามระเบียบของกระทรวงยุติธรรม โดยหลักแล้วคณะกรรมการนี้ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร เช่น ผู้แทนจากกรมราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาพฤตินิสัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการแก้ไขฟื้นฟู แต่ยังไม่มิตัวแทนจากฝ่ายตุลาการ (ศาล) หรือ ตัวแทนของผู้เสียหายหรือภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาจากการศึกษา พบว่าผลกระทบจากการไม่มีฝ่ายศาลหรือผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาพักโทษนั้น ปรากฏชัดในหลายด้านดังนี้

1. ความไม่สมดุลของมุมมอง ที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมของการพักโทษ เนื่องจากคณะกรรมการปัจจุบันเน้นพิจารณาเฉพาะพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำ เช่น ความประพฤติดี การเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินทางจิตวิทยา และข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ แต่ ไม่มีข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบของคดีต่อผู้เสียหาย หรือข้อพิจารณาทางกฎหมายที่ศาลเคยใช้ในการลงโทษ ทำให้เกิดการตัดสินใจโดยขาดมิติทางสังคมและศีลธรรมที่ครอบคลุม

2. ปัญหาเรื่อง ความรู้สึกของผู้เสียหายและความเชื่อมั่นของสังคม ต่อกระบวนการพักโทษ เมื่อผู้เสียหายไม่มีโอกาสได้รับแจ้งหรือแสดงความคิดเห็นต่อ กรณีการพักโทษของผู้กระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อตนเองโดยตรง เช่น คดีฆาตกรรม ข่มขืน หรือคดีความรุนแรงในครอบครัว ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกว่า “ความ

ยุติธรรมไม่ครบถ้วน” อีกทั้งยังทำให้ผู้เสียหายรู้สึกว้า สติทริของต่นถูกละเลย และกระบวนการยุติธรรมให้ ความสำคัญกับผู้กระทำผิดมากกว่าผู้ได้รับผลกระทบ

3. ผลกระทบทางโครงสร้างต่อหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล การที่คณะกรรมการพักโทษ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายเดียวโดยไม่มีตัวแทนจากฝ่ายที่หลากหลาย อาจส่งผลให้การตัดสินใจมีแนวโน้ม ลำเอียง ใช้อำนาจเกินขอบเขต หรือขาดความโปร่งใส โดยเฉพาะในกรณีที่มีแรงกดดันทางการเมืองหรือจาก บุคคลมีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซง การมีตัวแทนจากฝ่ายตุลาการหรือภาคประชาชนจะช่วย ถ่วงดุลอำนาจ และ ตรวจสอบกระบวนการให้ดำเนินไปตามหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้นหากเปรียบเทียบกับระบบในสหรัฐอเมริกา จะพบว่าในบางรัฐหรือบางกรณี ระบบการพิจารณาจะเปิดโอกาสให้ฝ่ายศาลหรือผู้เสียหายเข้ามามีบทบาทใน การแสดงความคิดเห็นหรือเสนอพยานหลักฐาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการตัดสินใจมีความสมดุลและคำนึงถึงทุก มุมมองอย่างครบถ้วน สิ่งนี้ช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของกระบวนการมากขึ้น ขณะที่ใน ระบบที่ไม่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ อาจถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงความลำเอียงหรือขาดมิติของข้อมูลที่หลากหลาย ในการตัดสินใจ

ดังนั้น สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการพักการลงโทษ ผู้ศึกษาขอเสนอแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560 ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเห็นควรแก้ไขมาตรา 52(7) เดิมบัญญัติ “พักการลงโทษเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับ โทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือ 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้นเว้นแต่อย่างใดจะมากกว่า หรือไม่น้อยกว่า 10 ปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมี กำหนดเวลา และ กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่ากับกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่...” ซึ่ง เห็นควรแก้ไขกฎหมายใหม่ให้มีการพักโทษเฉพาะอัตราโทษไม่เกิน 5 ปี และไม่เคยกระทำความผิดซ้ำ การใช้ เกณฑ์เดียวกันในทุกความผิดในการพักโทษมักจะไม่สามารถคล้องกับหลักความเหมาะสมแห่งการลงโทษ ซึ่งเป็น หลักพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาการที่นักโทษในคดีอุกฉกรรจ์ร้ายแรง เช่น ฆ่าคนตายโดยเจตนา ข่มขืนกระทำชำเรา หรือคดีค้ายาเสพติดรายใหญ่ มีสิทธิได้รับการพิจารณาพักโทษเทียบเท่ากับนักโทษที่กระทำ เล็กๆน้อยๆ เช่น ผิดฐานลักทรัพย์หรือฉ้อ โกง ซึ่งมองว่าไม่ยุติธรรม จึงเห็นควร เสนอแก้ไขหลักเกณฑ์ในการ พักโทษ ให้เฉพาะคดีที่มีอัตราโทษไม่เกิน 5 ปี เป็นความผิดไม่ร้ายแรง คดีเล็กๆน้อยๆ เช่น คดีฉ้อ โกง หรือคดี ที่มีอัตราโทษไม่สูงและต้องไม่เป็นคดีอุกฉกรรจ์และเป็นภัยต่อสังคม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ สหรัฐอเมริกาให้อำนาจของศาลในการพิจารณาในการพักการลงโทษ แต่ประเทศไทยไม่ได้มีการให้อำนาจศาล ในการมาพิจารณาในการพักการลงโทษ

2. ข้อเสนอแนะเห็นควรแก้ไขมาตรา 52(7) เดิมบัญญัติ “พักการลงโทษเมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับ โทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือนหรือ 1 ใน 3 ของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้นเว้นแต่อย่างใดจะมากกว่า

หรือไม่น้อยกว่า 10 ปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา และ กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่ากับกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่..” กรณีการพักการลงโทษกรณีพิเศษ เป็นกรณีที่อธิบดีกรมราชทัณฑ์พิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุพิเศษที่จะพักการลงโทษให้แก่นักโทษเด็ดขาดมากกว่ากรณีปกติ เช่น เป็นผู้สูงอายุ เจ็บป่วยร้ายแรงหรือพิการ ซึ่งเห็นควรแก้ไขกฎหมายใหม่กำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับ โรคแต่ละประเภทของการพักโทษกรณีพิเศษ เช่น การพักโทษกรณีป่วยระยะสุดท้าย และเห็นควรเพิ่ม นิยามของคำว่า “ป่วยหนัก” หรือ “ป่วยระยะสุดท้าย” ในมาตรา 4 บัญญัติเข้าไปด้วย อย่างชัดเจน โดยอ้างอิงตามมาตรฐานทางการแพทย์ พร้อมมีการตรวจสอบจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอิสระ และควรมีการบันทึกความเห็นไว้เป็นเอกสารประกอบการพิจารณา และควรบัญญัติเพิ่มให้ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ มีเหตุพิเศษที่จะพักการลงโทษนี้ด้วยเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะเห็นควรแก้ไขมาตรา 52 วรรคสองควร ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2560 ตามมาตรา 52 วรรคสอง ตามกฎกระทรวงกำหนดประโยชน์ของนักโทษเด็ดขาดและเงื่อนไขที่นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกหรือการพักการลงโทษและได้รับการปล่อยตัวต้องปฏิบัติพ.ศ. 2562 ข้อ 45 ที่ออก ตามความในมาตรา 7 วรรคหนึ่ง และมาตรา 52 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2560 เกี่ยวกับการพิจารณาพักการลงโทษ กำหนดให้มีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ เป็นคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยการพักการลงโทษประจำเรือนจำคณะทำงานประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการเท่านั้น ในส่วนของการปรับโครงสร้างของคณะกรรมการพิจารณาพักโทษกรณีพิเศษให้มีความหลากหลาย โดยมีตัวแทนจากฝ่ายตุลาการ (ผู้พิพากษาศลนั้น) นักจิตวิทยา ผู้แทนจากภาคประชาชน และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและควรเปิดโอกาสให้มีการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ หรือภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพ รวมถึงสร้างความสมดุลในการดำเนินนโยบายราชทัณฑ์ในลักษณะที่ยั่งยืน เพื่อให้การพิจารณามีความครอบคลุมทุกมิติ ไม่เอนเอียงต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และมีความชอบธรรมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

สิริพร มงคล, “ปัญหาการพักการลงโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560”, วิทยานิพนธ์ปริญญา,

นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514.

ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการแยกคุมขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุก และการพักการลงโทษ พ.ศ. 2559

ดร.ยโสธรา ศิริภาพระภากร “กำหนดประโยชน์ของนักโทษเด็ดขาดและเงื่อนไขที่นักโทษเด็ดขาด ซึ่งได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกหรือการพักโทษและได้รับการปล่อยตัวต้องปฏิบัติ พ.ศ. 2562”